105. MEKTUP

١٠٥ - ﴿ اَلْمَكْتُوبُ الْخَامِسُ وَالْمِائَةُ: اِلَى الشَّيْخِ حَسَنِ الْبَرْكِيّ فِى جَوَابِ كِتَابِهِ الَّذِى كَتَبَهُ لِبَيَانِ اَحْوَالِهِ وَفِى الْحَثِّ عَلَى اِحْيَاءِ السُّنَّةِ وَالتَّحْذِيرِ عَنِ ارْتِكَابِ الْبِدْعَةِ ﴾

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلاَمٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى قَدْ سَرَّتْ صَحِيفَةُ اَخِى الْاَعَزِّ الشَّيْخِ حَسَنٍ اَحْسَنَ اللهُ حَالَهُ بِوُصُولِهَا وَقَدِ انْدَرَجَ فِيهَا مِنَ الْعُلُومِ وَالْمَعَارِفِ فَزَادَتْ مُطَالَعَتُهَا فَرَحًا عَلَى فَرَحٍ حَمْدًا لِلّٰهِ سُبْحَانَهُ كُلُّهُ عُلُومٌ صَحِيحَةٌ وَمَعَارِفُ صَادِقَةٌ مُطَابِقَةٌ لِلْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ مُوَافِقَةٌ لِاعْتِقَادِ الْفِرْقَةِ النَّاجِيَةِ رَزَقَ اللهُ سُبْحَانَهُ الْاِسْتِقَامَةَ وَاَوْصَلَ اِلَى مُنْتَهَى الْمَقَاصِدِ الْعَلِيَّةِ وَكَتَبْتَ مِنْ رَفْعِ الْبِدَعِ شِمَّةً يَا لَهَا مِنْ نِعْمَةٍ عَظِيمَةٍ لَوْ وُفِّقَ شَخْصٌ لِرَفْعِ بِدْعَةٍ مِنَ الْبِدَعِ فِى مِثْلِ هٰذَا الْوَقْتِ الَّذِى تَرَاكَمَتْ فِيهِ ظُلُمَاتُ الْبِدْعَةِ وَاَحْيَا سُنَّةً مِنَ السُّنَنِ وَقَدْ وَرَدَ فِى الْاَحَادِيثِ الصَّحِيحَةِ «**مَنْ اَحْيَا سُنَّةً مَيِّتَةً فَلَهُ ثَوَابُ مِائَةِ شَهِيدٍ**» فَلْيُعْلَمْ دَرَجَةُ هٰذَا الْعَمَلِ مِنْ هٰهُنَا وَلٰكِنْ يَنْبَغِى اَنْ يُرَاعِىَ دَقِيقَةً وَهِىَ اَنْ لَا يَنْجَرَّ الْاَمْرُ اِلَى اِيقَاظِ الْفِتْنَةِ وَاَنْ لَا تَكُونَ الْحَسَنَةُ الْوَاحِدَةُ بَاعِثَةً عَلَى سَيِّئَاتٍ كَثِيرَةٍ فَاِنَّ الزَّمَانَ آخِرُ الْاَزْمَانِ وَاَوَانُ ضَعْفِ الْاِسْلاَمِ وَالْاِيمَانِ وَحَصَلَ الْاَفْرَاحُ وَالْمَسَرَّاتُ اَيْضًا مِنْ مُطَالَعَةِ الرِّسَالَةِ الَّتِى اَرْسَلْتَهَا اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ سُبْحَانَهُ الْمُوَافَقَةُ فِى الْعُلُومِ لِهٰذَا الْفَقِيرِ كَثِيرَةٌ وَفِى الْكَشْفِ مُطَابَقَةٌ وَالْاَنْظَارُ اَيْضًا عَالِيَةٌ وَقَدْ كُنْتُ فَوَّضْتُ كِتَابَكَ الَّذِى كَانَ مُتَضَمِّنًا لِلْاَحْوَالِ وَالْعُلُومِ وَالْاِسْتِفْسَارَاتِ اِلَى اَخِى مُحَمَّدٍ هَاشِمٍ الْكِشْمِيّ لِيُحْضِرَهُ وَقْتَ تَحْرِيرِ الْجَوَابِ فَاَضَاعَهُ اِتِّفَاقًا وَلِهٰذَا وَقَعَ التَّوَقُّفُ فِى تَفْصِيلِ الْاَجْوِبَةِ وَمَا بَقِىَ مِنْهَا فِى الْخَاطِرِ كَتَبْتُ جَوَابَهُ وَمُجْمَلُهَا اَنَّهَا اَحْوَالٌ مُسْتَحْسَنَةٌ وَعُلُومٌ صَحِيحَةٌ ثُمَّ اِنَّهُ يَنْبَغِى لَكُمُ السَّعْىُ الْبَلِيغُ فِى تَرْبِيَةِ اَوْلاَدِ الْمَرْحُومِ الْمَغْفُورِ لَهُ مَوْلاَنَا اَحْمَدَ وَتَعْلِيمِهِمْ وَرِعَايَةُ الْهِدَايَةِ بِالْآدَابِ الظَّاهِرِيَّةِ وَالْبَاطِنِيَّةِ وَعَلَيْكُمْ بِدَلاَلَةِ سَائِرِ الْاَصْحَابِ الْفُقَرَاءِ بَلْ جَمِيعِ اَهْلِ الْاِسْلاَمِ الْكَائِنِينَ فِى تِلْكَ الْبُقْعَةِ عَلَى الشَّرِيعَةِ وَالْتِزَامِ السُّنَّةِ وَتَهْدِيدِهِمْ وَتَحْذِيرِهِمْ عَنِ ارْتِكَابِ الْبِدْعَةِ وَاللهُ سُبْحَانَهُ الْمُوَفِّقُ وَقَدْ اَرْسَلَ اِلَيْكُمُ الْخَواجَهْ مُحَمَّدُ هَاشِمٌ

نُقُولَ بَعْضِ مَكَاتِيبِ الْجِلْدِ الثَّالِثِ نَفَعَكُمُ اللّٰهُ بِهَا وَاَوْقَاتُ الْفَقِيرِ مُخْتَلِفَةٌ فَاَحْيَانًا تَظْهَرُ الرَّغْبَةُ فِى تَسْوِيدِ الْعُلُومِ وَالْمَعَارِفِ بِلاَ اخْتِيَارٍ وَفِى بَعْضِ الْاَوْقَاتِ تَظْهَرُ النَّفْرَةُ مِنَ الْكِتَابَةِ مَعَ اِفَاضَةِ الْاَسْرَارِ الْغَرِيبَةِ بِحَيْثُ لَا يُسْتَطَابُ اَخْذُ الْقَلَمِ بِالْيَدِ فَبِنَاءً عَلَى ذٰلِكَ يَقَعُ الْفُتُورُ فِى تَفْصِيلِ جَوَابِ كُتُبِكُمُ الَّتِى وَصَلَتْ وَلَا اَقْدِرُ اَنْ اَكْتُبَ شَيْئًا بِالتَّكَلُّفِ وَبَقِيَّةُ الْاَحْوَالِ مُسْتَوْجِبَةٌ لِلْحَمْدِ وَقَدْ تَيَسَّرَ التَّخَلُّصُ بِعِنَايَةِ اللّٰهِ سُبْحَانَهُ مِنْ رَفَاقَةِ الْعَسْكَرِ اَدَامَ اللّٰهُ لَنَا الْاِسْتِقَامَةَ وَلِجَمِيعِ الْاَصْحَابِ الْكَائِنِينَ هُنَاكَ دَعْوَاتٌ مَخْصُوصَةٌ وَالسَّلَامُ.

TÜRKÇE ANLAMI

- **Şeyh Hasan el-Berkî'ye gönderilmiştir**
- **Sünnetleri ihya ve bidatleri terk etmeye teşvik**

Hamd, Allah Teâlâ'yadır. O'nun seçtiği kullarına selam olsun.

Kardeşim şeyh Hasan'ın mektubu ulaştı, çok sevindim. Allah Teâlâ vuslata erdirmekle halini güzelleştirsin. Mektubunuzda bir takım ilim ve maarifetlerin olduğunu görünce sevincimiz bir o kadar daha arttı. Allah Sübhânehû'ye hamd ve senalar olsun. Hepsi de doğru ilim ve marifetlerdir. Kitap ve sünnete uygun, ehl-i sünnet itikadına muvafıktır. Allah Teâlâ istikamet ile rızıklandır-sın. Yüce hedeflerin nihayetlerine erdirsin!

Bidatlerin ortadan kaldırılması ile ilgili bir nebze malumat yazmışsınız. Bidat karanlıklarının bastırdığı böyle bir zamanda bir şahsın bir bidati ortadan kaldırmaya, bir sünneti ihyaya muvaffak olması ne büyük bir nimettir! Sahih hadislerde rivayet edilmektedir ki: *"Kim ölü bir sünneti ihya ederse ona yüz şehit ecri verilir"*[33]. Bu amelin büyüklüğü bu mükafattan da anlaşılmaktadır.

Ancak bir inceliğe dikkat etmek gerekir; bu yapılırken fitneyi uyandırmamalı ve bir güzellik pek çok kötülüğe kapı aralamamalıdır. Zira iyi bilinmelidir ki, zaman ahir zamandır, İslam'ın ve imanın güçsüz kaldığı bir dönemdir.

---

[33] Bkz, Hindi, Kenzu'l-Ummal, nr. 908'de bu manaya yakın farklı bir lafızla gelmektedir.

Göndermiş olduğun mektubu okuyarak mutlu ve memnun olduk. Allah Sübhânehû'ye hamd u senalar olsun ki, bu ilimlerde bu fakirin muvaffakiyetleri çok, keşifleri vakıa mutabık ve nazarları pek yüksektir.

Hallerini, bir takım bilgileri ve sorularını içeren mektubunu, cevap yazacağımız sırada getirsin diye, kardeşim Muhammed Haşim el-Kişmî'ye vermiştim, ancak mektubu kaybetmiş bulunmaktadır. Bu nedenledir ki, size cevap yazmakta duraksamış bulunmaktayım. Aklımda kalanların cevabını yazıyorum. Özetle söylemek gerekirse halleriniz güzel, ilimleriniz doğrudur.

Bir de söylemem gerekir ki, merhum ve mağfur Mevlana Ahmed'in çocuklarının terbiyesi ve talimleri için gayet hassas bir şekilde koşturmanız, zahiri ve batini edeplerle hidayet üzere olmanız lazımdır. O bölgede bulunan sair dervişleri, hatta bütün ehli İslam'ı şeriata ve sünnete bağlılığa çağırmanız, bidatleri işlemekten men ve tehdit etmeniz gerekir. Başarıya ulaştıran Allah Sübhânehû'dür.

Hâce Muhammed Haşim, üçüncü ciltteki bazı nakilleri size göndermiş bulunmaktadır, Allah Teâlâ onlardan faydalanmanızı nasip etsin.

Bu fakirin hali birbirini tutmamaktadır, bazen isteksizlik bir takım bilgileri ve marifetleri yazmaya karşı aşırı bir istek içimden geliyor, bazen de gönlüme bir takım gizli sırlar akmakla beraber içimden yazmaya karşı bir isteksizlik uyanıyor, kalemi elime almak istemiyorum.

Binaenaleyh mektubunuzda sormuş olduğunuz soruların ayrıntılı cevaplarına karşı bir isteksizlik hali oluyor, zorlamayla da bir şey yazamamaktayım.

Diğer haller Allah Sübhânehû'ye hamd olsun iyidir. Askerin arkadaşlığından, Allah Sübhânehû'nün inayeti ile, kurtulmuş olduk. Allah Teâlâ bizleri ve oradaki bütün dostları istikamet üzere devam ettirsin. Özel olarak hepsine dua ederim.

Vesselam.

KELİME ANLAMI

105. < اَلْمَكْتُوبُ الْخَامِسُ وَالْمِائَةُ **Yüz beşinci mektup** *(Kime gönderilmiştir?)* اِلَى الشَّيْخِ حَسَنِ الْبَرْكِيِّ **Şeyh Hasan Berki'ye** *(Ne hakkındadır?)* فِي جَوَابِ كِتَابِهِ الَّذِي كَتَبَهُ **Yazdığı mektubun cevabı hakkındadır** *(Niçin yazdığı?)* لِبَيَانِ اَحْوَالِهِ **Hallerini açıklamak için** *(Daha ne hakkındadır?)* وَفِي الْحَثِّ عَلَى اِحْيَاءِ السُّنَّةِ **Sünneti ihyaya teşvik** وَالتَّحْذِيرِ عَنِ ارْتِكَابِ الْبِدْعَةِ **Bidat işlemekten de sakındırmak hakkındadır.** >

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ Hamd Allah'a وَسَلَامٌ Selam ise عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى Seçtiği kullarına olsun قَدْ سَرَّتْ Kuşkusuz sevinç vermiştir *(Ne?)* صَحِيفَةُ اَخِي الْاَعَزِّ الشَّيْخِ حَسَنٍ Pek aziz kardeşim Şeyh Hasan'ın mektubu اَحْسَنَ اللّٰهُ حَالَهُ Allah halini güzel eylesin *(Nasıl sevinç vermiştir?)* بِوُصُولِهَا (Elimize) ulaşmasıyla وَقَدِ انْدَرَجَ فِيهَا Ve içinde yer almış *(Ne?)* مِنَ الْعُلُومِ وَالْمَعَارِفِ İlim ve marifetler فَزَادَتْ مُطَالَعَتُهَا Onları okumak artırdı *(Neyi?)* فَرَحًا عَلَى فَرَحٍ Neşe üzerine neşeyi حَمْدًا لِلّٰهِ سُبْحَانَهُ Subhan olan Allah'a hamd olsun ki كُلُّهُ عُلُومٌ صَحِيحَةٌ Hepsi geçerli ilimler وَمَعَارِفُ صَادِقَةٌ Ve doğru marifetler مُطَابِقَةٌ لِلْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ Kitap ve sünnete denk مُوَافِقَةٌ لِاعْتِقَادِ الْفِرْقَةِ النَّاجِيَةِ Fırka-ı naciyenin inancına uygun رَزَقَ اللّٰهُ سُبْحَانَهُ الْاِسْتِقَامَةَ Subhan olan Allah istikamet versin وَاَوْصَلَ Ve ulaştırsın *(Nereye?)* اِلَى مُنْتَهَي الْمَقَاصِدِ الْعَلِيَّةِ Yüce hedeflerin son noktasına وَكَتَبْتَ Ve yazmışsın *(Ne?)* شَمَّةً مِنْ رَفْعِ الْبِدَعِ Bid'atı kaldırma konusundan bir nebze يَا لَهَا مِنْ نِعْمَةٍ عَظِيمَةٍ Ne büyük bir nimettir لَوْ وُفِّقَ شَخْصٌ Şayet bir kişi muvaffak kılınsa *(Neye?)* لِرَفْعِ بِدْعَةٍ مِنَ الْبِدَعِ Bid'atlardan birini kaldırmaya *(Ne zamanda?)* فِي مِثْلِ هٰذَا الْوَقْتِ Böyle bir zamanda الَّذِي تَرَاكَمَتْ فِيهِ Ki, bu zamanda kat kat olmuştur *(Ne?)* ظُلُمَاتُ الْبِدْعَةِ Bid'at karanlıkları *(Daha?)* وَاَحْيَا سُنَّةً مِنَ السُّنَنِ Ve sünnetlerden birini ihya etse وَقَدْ وَرَدَ فِي الْاَحَادِيثِ الصَّحِيحَةِ Sahih hadislerde gelmiştir ki, مَنْ اَحْيَا Kim ihya ederse *(Neyi?)* سُنَّةً مَيِّتَةً Unutulmuş bir sünneti فَلَهُ ثَوَابُ مِائَةِ شَهِيدٍ Ona yüz şehit sevabı vardır فَلْيُعْلَمْ Bilinsin *(Ne?)* دَرَجَةُ هٰذَا الْعَمَلِ Bu amelin derecesi *(Nereden?)* مِنْ هٰهُنَا Bu hadisten وَلٰكِنْ يَنْبَغِي Ancak gerekir *(Ne?)* اَنْ يُرَاعِيَ دَقِيقَةً

Bir inceliğe dikkat etmek وَهِىَ اَنْ لاَ يَنْجَرَّ الْاَمْرُ O da, işin varmamasıdır *(Nereye?)* اِلَى ايقَاظِ الْفِتْنَةِ Fitne uyandırmaya وَاَنْ لاَ تَكُونَ الْحَسَنَةُ الْوَاحِدَةُ Ve bir iyiliğin olmamasıdır بَاعِثَةً عَلَى سَيِّئَاتٍ كَثِيرَةٍ Bir çok kötülüğe sebep *(Ne?)* فَاِنَّ الزَّمَانَ آخِرُ الْاَزْمَانِ Çünkü zaman ahir zamandır وَاَوَانُ ضَعْفِ الْاِسْلاَمِ وَالْاِيمَانِ Ve İslam ve imanın zayıf olduğu vakittir وَحَصَلَ الْاَفْرَاحُ وَالْمَسَرَّاتُ اَيْضًا Ve yine neşe ve sevinçler hasıl oluşmuştur *(Neden?)* مِنْ مُطَالَعَةِ الرِّسَالَةِ الَّتِى اَرْسَلْتَهَا Gönderdiğin risaleyi okumaktan اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ سُبْحَانَهُ Subhan olan Allah'a hamd olsun ki, اَلْمُوَافَقَةُ فِى الْعُلُومِ İlimlerde muvafakat وَفِى الْكَشْفِ مُطَابَقَةٌ Keşifte uygunluk كَثِيرَةٌ Çoktur *(Nedir?)* لِهٰذَا الْفَقِيرِ Bu fakire *(Kime?)* وَالْاَنْظَارُ اَيْضًا عَالِيَةٌ vardır وَالْاَنْظَارُ Görüşler de yüksektir وَقَدْ كُنْتُ فَوَّضْتُ كِتَابَكَ Ben senin mektubunu teslim etmiştim *(Hangi mektup?)* اَلَّذِى كَانَ مُتَضَمِّنًا İçeren mektubu *(Neyi?)* لِلْاَحْوَالِ وَالْعُلُومِ وَالْاِسْتِفْسَارَاتِ Halleri, ilimleri ve soruları *(Kime teslim etmiştim?)* اِلَى اَخِى مُحَمَّدٍ هَاشِمٍ الْكِشْمِىِّ Kardeşim Muhammed Haşim Kişmi'ye *(Niye?)* لِيُحْضِرَهُ Hazır bulundursun diye *(Ne zaman?)* وَقْتَ تَحْرِيرِ الْجَوَابِ Cevap yazılacağı zaman فَاَضَاعَهُ اتِّفَاقًا Ne tesadüf ki, onu kaybetmiş وَلِهٰذَا وَقَعَ التَّوَقُّفُ Bu sebeple bir duraksama oldu *(Nerede?)* فِى تَفْصِيلِ الْاَجْوِبَةِ Cevapların tafsilinde وَمَا بَقِىَ مِنْهَا فِى الْخَاطِرِ Onlardan aklımda kalanın كَتَبْتُ جَوَابَهُ Cevabını yazdım وَمُجْمَلُهَا Ve genel olarak اَنَّهَا اَحْوَالٌ مُسْتَحْسَنَةٌ Onlar güzel haller وَعُلُومٌ صَحِيحَةٌ Ve geçerli ilimlerdir ثُمَّ اِنَّهُ يَنْبَغِى لَكُمْ Sonra size gerekir *(Ne?)* اَلسَّعْىُ الْبَلِيغُ Ciddi bir çalışma *(Ne uğrunda?)* فِى تَرْبِيَةِ اَوْلاَدِ الْمَرْحُومِ الْمَغْفُورِ لَهُ مَوْلاَنَا اَحْمَدَ Merhum ve mağfur Mevlana Ahmed'in evlatlarının eğitim وَتَعْلِيمِهِمْ Ve öğretimi uğrunda *(Daha ne gerekir?)* وَرِعَايَةُ الْهِدَايَةِ Erişmelerine dikkat etmeniz *(Neye?)* بِالْآدَابِ الظَّاهِرِيَّةِ وَالْبَاطِنِيَّةِ Zahiri ve bâtini edeplere وَعَلَيْكُمْ Ve de önem verin *(Neye?)* بِدَلاَلَةِ سَائِرِ الْاَصْحَابِ الْفُقَرَاءِ Diğer fakir dostları yönlendirmeye بَلْ جَمِيعِ اَهْلِ الْاِسْلاَمِ Hatta tüm Ehli İslam'ı *(Nerede bulunan?)* اَلْكَائِنِينَ فِى تِلْكَ الْبُقْعَةِ O yerde bulunan *(Neye yönlendirmeye?)* عَلَى الشَّرِيعَةِ Şeriata وَالْتِزَامِ السُّنَّةِ Ve sünnete sarılmaya *(Daha neye önem verin?)* وَتَهْدِيدِهِمْ وَتَحْذِيرِهِمْ Onları tehdit edip korkutmaya *(Neden?)*

عَنِ ارْتِكَابِ الْبِدْعَةِ Bid'at işlemekten وَاللّٰهُ سُبْحَانَهُ الْمُوَفِّقُ Subhan olan Allah başarıya ulaştırandır وَقَدْ اَرْسَلَ اِلَيْكُمْ Ve size gönderdi *(Kim?)* اَلْخَواجَهْ مُحَمَّدُ هَاشِمُ Hâce Muhammed Haşim *(Neyi?)* نُقُولَ بَعْضِ مَكَاتِيبِ الْجِلْدِ الثَّالِثِ Üçüncü cildin bazı mektuplarının nüshasını نَفَعَكُمُ اللّٰهُ بِهَا Allah onlarla size fayda versin وَاَوْقَاتُ الْفَقِيرِ مُخْتَلِفَةٌ Fakirin vakitleri çok değişik فَاَحْيَانًا تَظْهَرُ الرَّغْبَةُ Bazen istek zuhur ediyor *(Hangi konuda?)* فِى تَسْوِيدِ الْعُلُومِ وَالْمَعَارِفِ İlim ve marifetleri yazma konusunda *(Nasıl zuhur ediyor?)* بِلاَ اخْتِيَارٍ Elimde olmadan وَفِى بَعْضِ الْاَوْقَاتِ تَظْهَرُ Bazı vakitlerde de zuhur ediyor *(Ne?)* اَلنَّفْرَةُ مِنَ الْكِتَابَةِ Yazmaktan nefret مَعَ اِفَاضَةِ الْاَسْرَارِ الْغَرِيبَةِ Çok garip sırların akıtılmasına rağmen بِحَيْثُ لاَ يُسْتَطَابُ Öylesine ki, hiç hoşuma gitmiyor *(Ne?)* اَخْذُ الْقَلَمِ بِالْيَدِ Kalemi ele almak فَبِنَاءً عَلَى ذٰلِكَ İşte buna bağlı olarak يَقَعُ الْفُتُورُ Gevşeklik baş gösteriyor *(Ne hususunda?)* فِى تَفْصِيلِ جَوَابِ كُتُبِكُمُ الَّتِى وَصَلَتْ Gelen mektuplarınıza ayrıntılı cevap verme hususunda وَلاَ اَقْدِرُ Ve güç yetiremiyorum *(Neye?)* اَنْ اَكْتُبَ شَيْئًا Bir şey yazmaya *(Nasıl?)* بِالتَّكَلُّفِ Zorla وَبَقِيَّةُ الْاَحْوَالِ Diğer haller مُسْتَوْجِبَةٌ لِلْحَمْدِ Allah'a hamdi gerektirmektedir وَقَدْ تَيَسَّرَ التَّخَلُّصُ Ve kurtulmak nasip oldu *(Ne ile?)* بِعِنَايَةِ اللّٰهِ سُبْحَانَهُ Allah'ın yardımıyla *(Neden?)* مِنْ رَفَاقَةِ الْعَسْكَرِ Asker refakatinden اَدَامَ اللّٰهُ لَنَا الْاِسْتِقَامَةَ Allah bize istikameti daim eylesin وَلِجَمِيعِ الْاَصْحَابِ الْكَائِنِينَ هُنَاكَ Ve orada bulunun tüm dostlara da دَعْوَاتٌ مَخْصُوصَةٌ Özel dualar وَالسَّلاَمُ Ve selamlar...